

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Jätedirektiivin rakennusalaan koskevat muutokset

Riitta Levinen
Rakentamisen kiertotalouden ajankohtaispäivät
7.-8.11.2018 Helsinki

EU:n jätesäädöspaketti

= 4 direktiiviä, joilla muutetaan kuutta jätealan direktiiviä

- **Jätedirektiivin** muutos 2018/851
 - **Pakkausjätedirektiivin** muutos 2018/852
 - **Kaatopaikkadirektiivin** muutos 2018/850
 - **Romuajoneuvo-, paristo- ja SER-direktiivien** muutos 2018/849
-
- Hyväksyttiin 30.5.2018
 - Julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 14.6.2018 (EUVL L 150)
 - Tuli voimaan 4.7.2018
 - Pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä 5.7.2020
-
- **Tarvitaan olennaisia muutoksia jätelakiin, ympäristönsuojelulakiin sekä lähes kaikkiin jätealan asetuksiin**
 - **Hallituksen lakiesitykset eduskuntaan viimeistään 2020 alussa**

Mikä muuttuu EU:n jätesäädöspaketin myötä?

Jätehierarkian vahvistaminen

Jätteen määrän ja haitallisuuden vähentäminen

- Elintarvikejätteen, roskaantumisen vähentäminen
- Uudelleenkäytön lisääminen
- Ilmoittaminen esineiden vaarallisista aineista (SVHC)

Kierrätyksen lisääminen

- Yhdyskuntajätteet, pakkausjätteet, jäteöljy
- Erilliskeräyksen tehostaminen

Kaatopaikkakäsittelyn vähentäminen

- tavoitteet, kiellot

Tuottajavastuujärjestelmien harmonisointi

- vähimmäisvaatimukset

Sujuvoittaminen

- EoW- ja sivutuotemenettelyt

Seurannan tehostaminen, jätetietojen vertailukelpoisuuden parantaminen

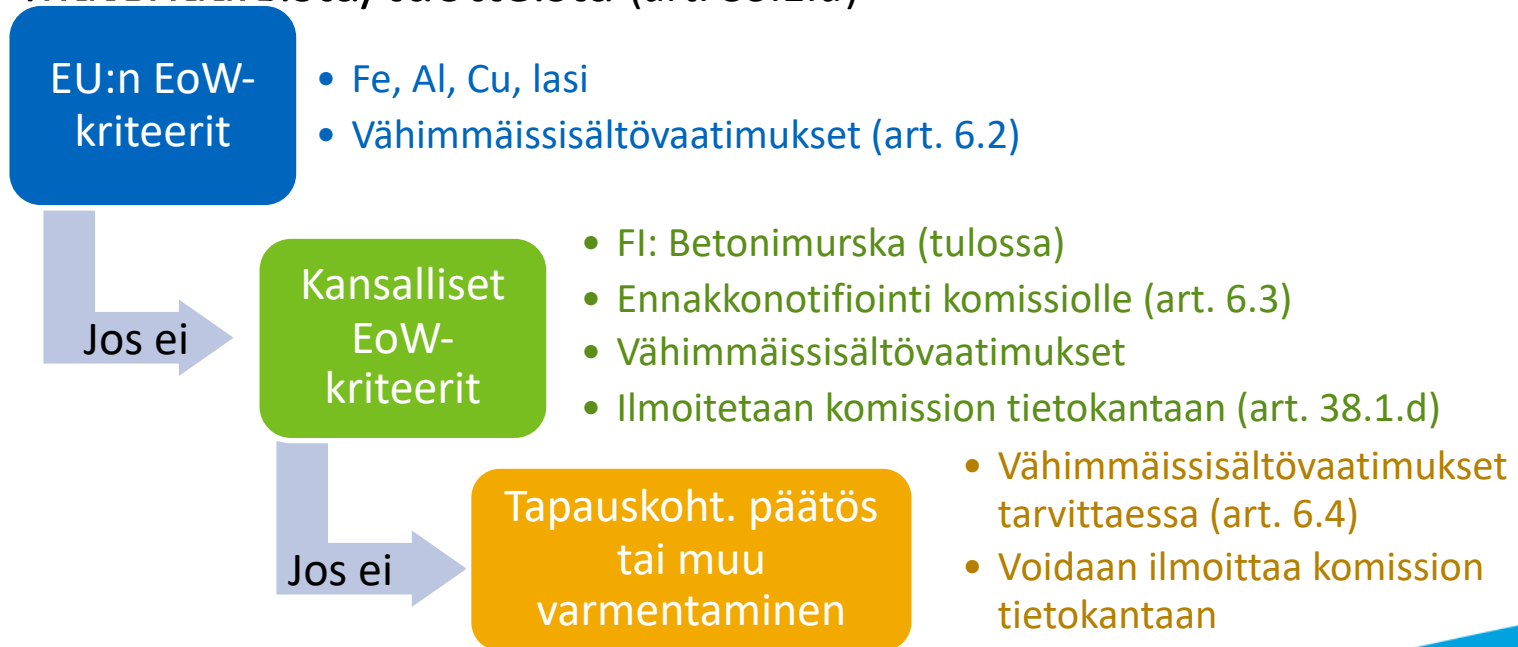
- Tavoitteiden laskentamenetelmien harmonisointi
- Vaarallisten jätteiden jäljitettävyys (sähköinen raportointi)
- Jäsenmaiden raportoinnin laajentaminen ja fokusointi

Määritelmät

- **Rakennus- ja purkujäte** = rakennus- ja purkutoiminnoista syntyvä jäte (*art. 3.2c*)
 - Sisältää myös kotitalouksien omatoimisen rakennus- ja purkutoiminnan jätteet (*dir. 851/2018 johdantolause 11*)
- **Materiaalien hyödyntäminen**, kuten valmistelu uudelleenkäyttöön, kierrätys, maantäyttö (*art. 3.15a*):
 - pl. hyödyntäminen energiana ja polttoaineen valmistus
- **Maantäyttö**: vaarattoman jätteen käyttö louhittujen alueiden kunnostamisessa tai maisemointiin liittyvissä maarakennustöissä; käyttö korvaa neitseellisiä materiaaleja ja rajataan vain ehdottoman tarpeelliseen määrään (*art. 17a*)
- ***Jätteen käyttö infrastruktuurin rakentamistarkoituksessa voi olla kierrätystä, jos käyttö perustuu asianmukaiseen laadunvalvontaan ja täyttää kaikki ao. standardit, normit, eritelvät ja ympäristön- ja terveydensuojelua koskevat vaatimukset*** (*dir. 851/2018 johdantolause 12*)

Jätteen luokittelun päättymisen (EoW)

- Jäsenvaltioiden **on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet** varmistaakseen... (*jätedir art 6.1*)
- Arviointiperusteet säilyvät ennallaan paitsi kohta
 - a) esinettä tai ainetta **on määrä käyttää tiettyyn tarkoitukseen** (aiemmin: käytetään yleisesti tiettyihin tarkoituksiin)
- Pidettävä kirjaa syntyneistä hyödyntämisessä syntyneistä materiaaleista/tuotteista (*art. 35.1.a*)

Rakennus- ja purkujätteen hyödyntämistavoite

Rakennus- ja purkujätteen valmistelua uudelleenkäyttöön, kierrätystä ja muuta materiaalien hyödyntämistä on lisättävä vähintään 70 painoprosenttiin vuoteen 2020 mennessä (ei muutoksia)

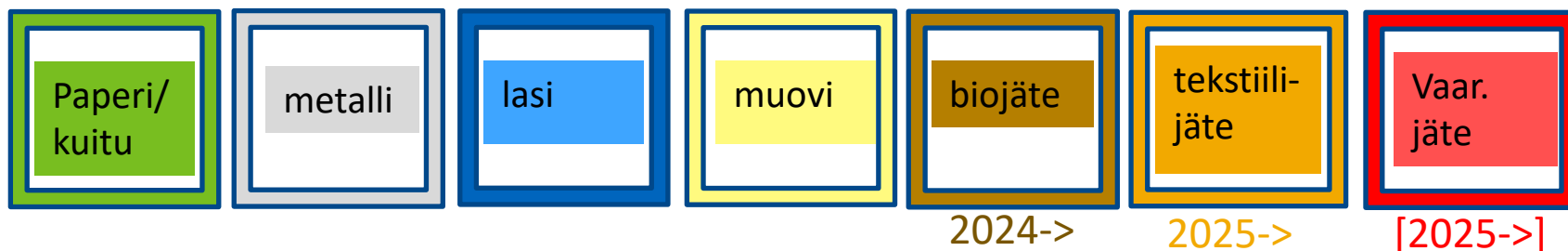
- Komission velvoite tarkastella tavoitetta uudelleen 31.12.2024 mennessä.
 - Erilliset materiaalikohtaiset tavoitteet, rajaus uudelleenkäytön valmisteluun ja kierrätykseen?

Komission mukaan jäsenvaltioiden suoriutumisessa 2020 tavoitteen suhteen on merkittäviä eroja: yli puolet jäsenvaltioista on ilmoittanut saavuttaneensa vuoden 2020 tavoitteen jo kaudella 2013–2015, ja tietyissä jäsenvaltioissa hyödyntämistä on jopa yli 90 prosenttia. Kyproksella, Kreikassa, Slovakiassa ja Ruotsissa vastaava luku on kuitenkin edelleen alle 60 prosenttia. Eräiden jäsenvaltioiden ilmoittamat luvut ovat yhä hiukan epävarmoja. COM(2018)656

Rakennus- ja purkujätteen synnyn ehkäisyn, uudelleenkäytön ja kierrätyksen edistäminen

- Jäsenvaltioiden toteuttava mm. seuraavia toimia jätteen syntymisen ehkäisemiseksi (*jätedir. Art. 9*)
 - Rohkaistava käyttämään tuotteita uudelleen ja edistämään korjaus- ja uudelleenkäyttötoimenpiteitä esim. pakkaus- ja rakennusmateriaalien osalta
 - Vähennettävä jätteen syntymistä mm. rakentamiseen ja purkamiseen liittyvissä prosesseissa, ottaen huomioon BAT
 - Edistettävä vaarallisten aineiden pitoisuuksien vähentämistä materiaaleissa ja tuotteissa; jakeluketjun toimijoiden ilmoitusvelvollisuus SVHC-aineita sisältävistä esineistä ECHAN rekisteriin 2021 alkaen
- Jäsenvaltioiden edistettävä valikoivaa purkamista (*jätedir. art. 11.2*)
 - mahdollistaa vaarallisten aineiden poistamisen ja turvallisen käsittelyn
 - helpottaa uudelleenkäyttöä ja laadukasta kierrätystä

Erilliskeräysvelvollisuuksien täsmentäminen

- Erilliskeräys järjestettävä em. **yhdyskuntajätteen** jakeille (*art. 11.2*)
 - kiinteistökohtainen/ aluekeräys
 - biojätteelle myös kotikompostointi
- **Rakennus- ja purkujätteen** erilliskeräysjärjestelmät perustettava ainakin:
 - puu, mineraalifraktiot (betoni, tiili, laatat, keramikka, kivet) ja kipsi
- Tiettyjen **jätelajien yhteiskeräys** mahdollista, ellei heikennä laatua (*jätedir. art. 10.2*)
- Erilliskeräysvelvollisuudesta voidaan sallia **poikkeuksia** erityisin perustein (ympäristö-, tekniset, taloudelliset); poikkeuksia tarkasteltava säännöllisesti jätesuunnitelmassa ja raportoitava komissiolle 2021

Kaatopaikkakäsittelyä koskevat kiellot

- Kielto sijoittaa kierrätystä varten erilliskerättyä jätettä kaatopaikalle
 - pl. myöhemmän käsittelyn rejeetit, joille kaatopaikkakäsittelyllä päästään ympäristön kannalta parhaaseen tulokseen (*kaatopaikkadir. art. 5.3*)
- Jäsenvaltion pyrittävä varmistamaan, että vuodesta 2030 kaatopaikalle ei hyväksytä hyödyntämiseen soveltuvaa jätettä etenkin yhdyskuntajätteen mukana
 - pl. jätteet, joiden osalta kaatopaikkakäsittelyllä päästään ympäristön kannalta parhaaseen tulokseen (*kaatopaikkadir. art. 5.3a*)

Raportointi rakennus- ja purkujätteistä komissiolle

- Vuotuinen raportointi 2020 alkaen
 - tuotteiden uudelleenkäyttö
 - erikseen jätteen uudelleenkäytön valmistelu, kierrätys, maantäyttö/muu materiaalin hyödyntäminen
 - Komission täytäntöönpanoasetus valmisteilla, tulossa 3/2019
- Tuottajien, kuljettajien, kerääjien, välittäjien ja käsittelijöiden sähköinen raportointi vaarallisesta jätteestä
 - tavoitteena parempi jäljitettävyyys koko jätehuoltoketjussa
 - vaatii Suomessa jätetietojärjestelmän kehittämistä; sähköisten siirtoasiakirjojen hyödyntäminen, myös rakennus- ja purkujätteille?

Keskeiset toimet rakennus- ja purkujätehuollossa

(komission kertomus EU:n jätelainsäädännön täytäntöönpanosta COM(2018)656, BIO by Deloitte (2017))

- Edistetään jätteen syntymisen ehkäisemistä älykkäällä suunnittelulla, pidentämällä rakennusten elinikää, materiaalien uudelleenkäytöllä ja parantamalla rakennustyömaiden suunnittelua ja logistiikkaa.
- Edistetään valikoivaa purkamista ja jätelähteessä tapahtuvaa lajittelua.
- Hyödynnetään EU:n ohjeita (purkutöiden ennakkotarkastukset ja jätehuollon kierrätysmalli).
- Käytetään taloudellisia välineitä tämän jätevirran ohjaamiseen muualle kuin kaatopaikoille.
- Rajataan maantäyttötoimet toimiin, jotka vastaavat jätepuitedirektiivissä olevaa määritelmää.
- Kannustetaan laatutodistusten ja/tai end of waste (EoW) -kriteerien avulla kierrätettyjen tuotteiden hyödyntämiseen.
- Laajennetaan kierrätettyä sisältöä edellyttävien ympäristöä säästävien julkisten hankintojen käyttöä.
- Parannetaan tilastojen laatua.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!

[Riitta.levinen\(at\)ym.fi](mailto:Riitta.levinen(at)ym.fi)